

بىز ئەنسارلارنىڭ ئىچىدە تېرىلغۇ يەرلىرى كۆپ بولغان كىشىلەردىن ئىدۇق، يەرنى كىراغا بېرەتتۇق ۋە بۇ تەرەپتە ئۈنگىنىنى بىزگە، ئۇ تەرەپتە ئۈنگىنىنى تېرىغۇچىلارغا دەپ ئايرىتتۇق، بەزى يىلى بۇ تەرەپتە بىر نەرسە ئۈنمەي، ئۇ تەرەپتە ئۈنەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن بىز بۇ شەكىلدە يەرنى ئىجارىگە بېرىشتىن چەكلەندۇق، ئەمما كۆمۈشكە (نەخ پۇلغا) ئىجارىگە بېرىشتىن چەكلەنمىدۇق

راپىئ ئىبنى خەدىج رەزىيەللاھۇئەنھۇ مۇنداق رىۋايەت قىلىدۇ: «بىز ئەنسارلارنىڭ ئىچىدە تېرىلغۇ يەرلىرى كۆپ بولغان كىشىلەردىن ئىدۇق، يەرنى كىراغا بېرەتتۇق ۋە بۇ تەرەپتە ئۈنگىنى بىزگە، ئۇ تەرەپتە ئۈنگىنى تېرىغۇچىلارغا دەپ ئايرىتتۇق، بەزى يىلى بۇ تەرەپتە بىر نەرسە ئۈنمەي، ئۇ تەرەپتە ئۈنەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن بىز بۇ شەكىلدە يەرنى ئىجارىگە بېرىشتىن چەكلەندۇق، ئەمما كۆمۈشكە (نەخ پۇلغا) ئىجارىگە بېرىشتىن چەكلەنمىدۇق»

[سەھىھ،(بەش شەرت تولۇق بولغاندا ھەدىس سەھىھ بولىدۇ)] [ھەدىسنى بۇخارى ۋە مۇسلىم بىردەك قوبۇل قىلغان]

بۇ ھەدىستە تېرىلغۇ يەرنى ئىجارىگە بېرىشنىڭ توغرا ۋە توغرا بولمىغان شەكلى تەپسىلىي بايان قىلىنغان. راپىئ ئىبنى خەدىج رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئۆز جەمەتىنىڭ مەدىنە خەلقى ئارىسىدا باغ ۋە تېرىلغۇ يەرلىرى كۆپ كىشىلەردىن ئىكەنلىكىنى زىكىر قىلىپ، ئۇلارنىڭ جاھىلىيەت كۆرسەتمىسى بويىچە تېرىقچىلىق قىلىدىغانلىقىنى، زىمىنى زىرائەت تېرىش ئۈچۈن كىراغا بېرىدىغانلىقىنى، يەر ئىگىسى ئۈچۈن زىمىننىڭ ئوڭ تەرىپىگە ئۈنگىنى، زىرائەت تېرىغۇچى ئۈچۈن زىمىننىڭ سول تەرىپىگە ئۈنگىنى دەپ ئايرىدىغانلىقى، بەزى يىللىرى، ئوڭ تەرەپتە زىرائەت ئۈنۈپ، سول تەرەپتە زىرائەت ئۈنمەي قالىدىغانلىقىنى بايان قىلغاندا، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇلارنى بۇ شەكىلدىكى مۇئامىلىدىن چەكلىگەن، چۈنكى بۇ شەكىلدىكى مۇئامىلىدە ئالداش ۋە ئېنىقسىزلىق بار بولۇپ، يەرنى ئالغاندىن كېيىن بېرىدىغان نەرسىمۇ ئېنىق بولۇش كېرەك، پايدا ئالغاندىمۇ ۋە زىيان تارتقاندىمۇ ئوخشاش بولۇش كېرەك، زىمىندىن چىققان مەلۇم مىقداردىكى نەرسىنىڭ باراۋىرىگە يەرنى تېرىش ياكى سۇغۇرۇش بولسا پايدا-زىياندا ئادىللىق بىلەن باراۋەر بولۇشقا قۇرۇلغان بولىدۇ، زىمىن ئىگىسى ۋە ئىجارىگە ئالغۇچىدىن ئىبارەت ھەر بىر كىشىگە زىمىندىن چىققان نەرسىنىڭ تۆتتىن بىرى ياكى يېرىمى دېگەندەك مەلۇم نىسبەتتە بىر نەرسە بەلگىلىنىدۇ، ئەگەر زىمىن بىر نەرسە بېرىش بەدىلىگە تېرىشقا بېرىلسە، بۇ ئىجارە ھېسابلىنىدۇ، بۇنىڭدا بېرىدىغان نەرسە ئېنىق بولۇشى كېرەك بولىدۇ، ئالتۇنغا ياكى كۆمۈشكە ياكى قەغەز پۇلغا ئىجارىگە بەرسە بېرىدىغان نەرسىنىڭ مىقدارى ئېنىق بولسا بۇ شەكىلدىكى ئىجارە دۇرۇس بولىدۇ، ئەگەر زىمىندىن چىققان نەرسىدىن مەلۇم مىقدارنى بېرىشكە كىلىشكەن بولسا بۇ توغرىدا بايان قىلىنغان ھەدىس بولغانلىقى ئۈچۈن بۇ تېرىقچىلىق قىلىش دېيىلىدۇ، ھەدىستىمۇ «ئادا قىلىشقا كاپالەتلىك قىلىنغان» مەلۇم نەرسىگە ئىجارىگە بەرسە بولىدۇ

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

